

Epoki starożytnej Grecji

Archaiczna (800-479 r. p.n.e.)

Klasyczna (479-323 r. p.n.e.)

Hellenistyczna (323-30 r. p.n.e.)

Dominacja Rzymu, potem Bizancjum (od 30 r. p.n.e.-529 r.)

Centra starożytnej Grecji

Ateny

Sparta

Teby

Korynt

Likurg

Regent Sparty, prawodawca, teoretyk wychowania

Spartańskie wychowanie

- 7-29 r.ż.- szkolenie (reżim wychowawczo-militarny)

- 20-29 r.ż.- służba wojskowa

Nacisk na wydolność fizyczną, siłę, zręczność, znoszenie cierpień i głodu (celowe niedożywienie), odwagę i równość

Podstawy czytania, pisanie, liczenia

Lakoniczny styl wypowiedzi

Kobiety: trening fizyczny, nauka tańca, gimnastyki, muzyki, poezji

Sofiści

Wędrowni nauczyciele w Grecji, głównie ateńscy

Przede wszystkim nauczali dyskusji

Łatka przemądrzałych, przeintelektualizowanych fałszerzy

"Pierwsi prawnicy"

Sofiści (cont)

Protagoras z Abdery- Najstynniejszy sofista, autor cytatu "człowiek miarą wszechrzeczy"

Relatywizm

Prawda jest subiektywna, każdy na własny użytek przesądza, co uznaje za prawdę

Oświata w Atenach

Sofiści mistrzami dla elit

Prywatne kształcenie od 7 do 12 (biedniejsi)/14 roku życia

Bogatsi kontynuowali naukę w **gimnazjach**. Biedniejsi uczyli się zawodu

IV w. p.n.e.- **efebia państwowa**- przygotowanie obywatelsko-wojskowe

Rozwijanie kultury fizycznej i umysłowej

Idea **rozwoju wszechstronnego**, harmonijnego

Wychowanie fizyczne: pięciobój (bieg, skok, rzut dyskiem i oszczepem, zapasy) oraz pływanie

Pryncypializm etyczny

Ważne problemy etyczne mają jedno wspólne rozwiązanie

Sokrates

Stosował dialog, w którym doprowadzał rozmówcę do przyznania się, że nic nie wie/ wydobywał ukrytą prawdę

Twierdził, że sam nic nie wie

Cnotą jest wiedza- wiedzieć co dobre, to czynić dobrze

Pryncypializm etyczny

Skupiał się na człowieku i wartościach

Sokrates (cont)

Skazany na śmierć

Platon

Uczeń Sokratesa

Założyciel Akademii

Zmienność oraz stałość w świecie: Wiedza jest niezmienna, mniemania oparte o rzeczy zmienne

Poznanie zmysłowe zawodne

To, co widzimy, jest odbiciem doskonałych idei

Idee łączą się ze światem materialnym tylko w ludzkiej duszy oraz w postaci **Demiurga**

Demiurg

Wg. Platona, architekt/ budowniczy świata

Dusza wg. Platona

Trojaka

Jest **wieczna**. Liczba dusz od początku jest ta sama

Przebywała w **świecie idei**, schodząc na Ziemię zapomniała swojej wiedzy.

Wędruje przez kolejne **wcielenia** w celu odtworzenia utraconej wiedzy. Później wraca do świata idei

Anamneza

Wg. Platona uczenie się, polegające na przypominaniu sobie prawdy, którą dusza znała ze świata idei.

By KontoDoNauki

cheatography.com/kontodonauki/

Published 21st July, 2023.

Last updated 3rd September, 2023.

Page 1 of 4.

Sponsored by **Readable.com**

Measure your website readability!

<https://readable.com>

Metempsychoza

Grecki odpowiednik reinkarnacji. Wędrowka dusz

Trzy części duszy wg. Platona

Pożądliwa (uczucia)

- Przeważa u rzemieślników
- Powinność: umiarkowanie

Popędliwa (akty woli)

- Przeważa u żołnierzy
- Powinność: męstwo

Rozumna (abstrakcyjne myślenie)

- Przeważa u filozofów
- Powinność: mądrość

Cnota sprawiedliwości, czwarta cnota, zapewnia harmonię

Powinności społeczeństwa wg. Platona

Filozofowie

Władza

Wojownicy

Pilnowanie porządku

Żywiciele

Utrzymanie

Konserwatywność, hierarchiczność (stanowość), przymus, brak zmienności.

Wychowanie wg. Platona

Dzieci własnością państwa

Cel: harmonia ciała i duszy

Zadania i cele wyprowadzone z idei dobra, prawdy i piękna

Arystoteles

Uczeń Platona, nauczyciel Teofrasta z Eresos i Aleksandra Wielkiego

Założyciel Liceum

Później wywarł wpływ na filozofię chrześcijańską (Tomizm)

Empiryzm (Arystoteles)

Wiedza pochodzi z doświadczenia. Nie ma rzeczy ani idei. Są ściśle związane materia i forma

Przyczyny rzeczy wg. Arystotelesa

Materialna

Formalna

Sprawcza

Celowa

Nieruchomy poruszyciel

Według Arystotelesa, jest to duch/bóg, który nie ingeruje w świat. Jedyne przypadki czystej formy

Forma i materia (Arystoteles)

Ciało- materia

Dusza- forma

Czysta forma- forma bez materii

Trzy części duszy wg. Arystotelesa

Roślinna (wegetatywna)

Pobieranie pokarmu i wzrost

Zwierzęca (zmysłowa)

Percepcja i ruch

Trzy części duszy wg. Arystotelesa (cont)

Rozumna (ludzka)

Rozumienie świata, samoświadomość, myślenie

- **Aspekt bierny**- odbiór tego, co może stanowić przedmiot zrozumienia
- **Aspekt czynny**- Tworzenie pojęć przez łączenie słowa z cechami rzeczywistości

Analityka (logika Arystotelesa)

Nic nie może być jednocześnie prawdziwe i fałszywe

Złożoność wnioskowania sylogistycznego

Model poznania naukowego (Arystoteles)

1. Założenia
2. Teoria
3. Weryfikacja- sprawdzenie zgodności wniosków z rzeczywistością

Etyka i społeczeństwo wg. Arystotelesa

Duszę należy doskonalić

Indywidualizacja- nie ma jednej metody doskonalenia

Złote umiarkowanie- Częściowe zaspakajanie rządów, nie wyrządzanie krzywdy, dbanie o harmonię

Małżeństwo -> rodzina -> gmina -> państwo (samowystarczalne)

Filozofowie: doradzanie, nie rządzenie

Wychowanie wg. Arystotelesa

Nie odrywać dzieci rodzicom

Wszechstronność kształcenia

Dydaktyka teoretyczna

Ciekawość i konkrety -> Pamięć i myślenie -> Ogólne prawdy

By KontoDoNauki

cheatography.com/kontodonauki/

Published 21st July, 2023.

Last updated 3rd September, 2023.

Page 2 of 4.

Sponsored by **Readable.com**

Measure your website readability!

<https://readable.com>

Hipokrates z Kos

Ojciec medycyny

Oddzielenie medycyny od religii

Przyczyny chorób- organiczne i środowiskowe

Samoleczenie organizmu

Zalecenie uprzejmego traktowania chorych

Koncepcja kryzysu w przebiegu choroby

Koncepcja humorów

Jako jeden z pierwszych pisał o depresji (melancholii)

Koncepcja humorów (Hipokrates)

Zróżnicowanie płynów ustrojowych (humorów) odpowiada zróżnicowaniu temperamentów. Poważne zakłócenia ich równowagi prowadzą do chorób

Sangwinik

- Krew
- Wątroba
- Powietrze

Choleryk

- Flegma
- Śledziona
- Ogień

Melancholik

- Żółta żółć
- Pęcherzyk żółciowy
- Ziemia

Flegmatyk

- Czarna żółć
- Mózg/płuca
- Woda

Typ idealny- wszystkiego po równo

Aretajos z Kapadocji

Lekarz grecki

Walczył aktywnie z chorobami, nie czekając na kryzys

Opis depresji (melancholii)

Koncepcja osobowości przedchorobowej

Naturalne przyczyny schorzeń

Opis melancholii Aretajosa

Wymienionych wiele cech zachowania- od smutku i pustki do skłonności samobójczych

Koncepcja osobowości przedchorobowej- melancholia zwykle u ludzi smutnych

Postępowe podejście z powodu odrzucenia jako przyczyn takich zjawisk jak ułożenie planet

Galen z Pergamonu

Rzymski lekarz pochodzenia greckiego

Rozwinięcie wiedzy anatomicznej

Sekcje zwłok zwierząt

Kosmetyka dziedziną medycyny

Rozwinięcie koncepcji humorów

- Rozwinięcie charakterystyk
- Dodanie czterech typów

Zalecenie obserwacji i rozumowania

Krytyka wróżbiarstwa, magii, modłów

Łączenie teorii z empirią- wpływy Platona, Arystotelesa, stoicyzmu

Lekarz powinien być filozofem

Prekursor psychoterapii

Dusza wg. Galena

Jak u Platona + wskazanie konkretnych organów jako siedziby duszy. Brak rozdziału umysłu i ciała

Dusza rozumna- mózg

Dusza popędliwa- serce

Dusza pożądliva- wątroba

"Psychoterapia" Galena

Leczenie duszy ze zbyt silnych pasji mądrą rozmową o pragnieniach i tajemnicach

Lekarz powinien być wolny od tych problemów, najlepiej stary

Pseudo-Plutarch

Dzieło "O wychowaniu dzieci"

- Rozwój moralny wraz z fizycznym
- Lekceważenie matematyki i muzyki
- Nauczanie jako potęgowanie ćwiczeniem wrodzonych predyspozycji
- Karmienie piersią istotne dla miłości do bąbelka
- Odradzanie poczyniania dzieci po alkoholu, aby nie były alkoholikami

Kwintylian

Rzymski mistrz retoryki i pedagog

Istotność wykształcenia **retorycznego** w wychowaniu

Dobry mówca jest **moralny**, broni tego co dobre

Ludzie są **powszechnie zdadni do nauki**

Nauka kilku rzeczy na raz sprzyja pobudzeniu intelektualnemu

Wzmacnianie dziecięcej **ciekawości świata**

Przerwy pomiędzy lekcjami, dbałość o porządek

By KontoDoNauki

Published 21st July, 2023.

Last updated 3rd September, 2023.

Page 3 of 4.

Sponsored by **Readable.com**

Measure your website readability!

<https://readable.com>

Kwintylian (cont)

Istotność **nauki w grupie**- kontakty, przyjaźnie, rozbudzanie ambicji

Nauczyciel- zastępca ojca. Nieomylny, potępia błędy, nie jest surowy za bardzo, nie poniża, nie obraża uczniów, cierpliwy, niespoufalający się, zadaje pytania, nie jest wyniosły

Słowo mówione ponad książkami

By **KontoDoNauki**

cheatography.com/kontodonauki/

Published 21st July, 2023.

Last updated 3rd September, 2023.

Page 4 of 4.

Sponsored by **Readable.com**

Measure your website readability!

<https://readable.com>